

توصیه‌های نوروزی حجت‌الاسلام والمسلمین غروی‌ان

حلاوت حول حالنا

غروی‌ان در گفت‌وگو با «شهروند»: در روایات ائمه دینی کلمه «نوروز» بسیار مطرح شده است

شهروند | حجت‌الاسلام محسن غروی‌ان، فعال سیاسی اصولگرا و استنادان حوزه علمیه قم است. «شهروند» در آخرین شماره سال ۹۷ خود گفت‌وگوی کوتاهی با این روحانی سرشناس در مورد لحظه تحویل و آداب و رسوم اسلامی در ایام نوروز داشته است. محسن غروی‌ان در این گفت‌وگو به بیان نکاتی در مورد دعای تحویل سال و آیین مذهبی در این آیین ملی پرداخت که در ادامه به چند مورد آن اشاره می‌شود.

کوتاه‌در مورد دعای تحویل سال
 اگر به دعای تحویل سال دقت کنید، در این دعا تحویل، ذکر گونی و رو به بهتر شدن را می‌بینید. حول حالنا الا احسن حال، همچنین یک

دیدگاه امام خمینی (ره)، آیت‌الله گلپایگانی و مکارم شیرازی در مورد نوروز

سیره علمادر نوروز

«پیراستگی و نطافت»، «صلح و آشتی»، «زیارت اهل قبور»، «دعای هنگام تحویل سال»، «صله رحم»، «میهمانی‌های ساده»، «محاسبه‌نفس» و «هدیه‌دادن به کودکان و فرودستان» از جمله سیره‌های رفتاری علما و بزرگان دین در ایام نوروز بوده است. اگر چه سال نو با آداب و رسوم خاص هر منطقه و سنت‌های هر قومی بر گزار می‌شود، اما در ایران اسلامی، این آیین ملی با آداب مختلف اسلامی گره خورده است. علمای بسیاری در مورد این آیین بزرگ دینی سخن گفتند که در ادامه به سه مورد اشاره می‌شود.

توصیه‌نوروزی امام:

ایام نوروز بر وی در این مریضخانه‌ها
 امام خمینی (ره) بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران درباره نوروز فرموده است: «این عید، هر چند یک عید اسلامی نیست ولی اسلام آن را نفی نکرده است. ایام نوروز بر وی در این مریضخانه‌ها، بروید احوال اینها را، اینهایی که آواره شده‌اند... به اینها سر کشی کنید، و آن تشریفات سابق را تخفیف بدهید. عید نوروز چیز خوبی است؛ وسیله‌ای که با آن دل‌ها شاد می‌شود، انسان‌ها با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند، صله رحم و صله احباب می‌کنند؛ چون دوستان و رفقا هم مثل ارحام، احتیاج به صله دارند. انسان باید با ارحام صله بکند، باید با دوستان و رفقا هم صله بکند؛ یعنی ارتباط برقرار بکند. این، ارتباط عید نوروز است که بسیار خوب است.»

نوروز ارتباطی با جمشید ندارد

آیت‌الله العظمی صافی گلپایگانی در استفتایی در مورد نوروز مبنی بر این که می‌فرمایند اعیاد شرعی و مذهبی بزرگ اسلامی، عید فطر و عید قربان و عید غدیر و روزهای ولادت حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و ائمه معصومین علیهم السلام است. در عید نوروز هم اگر مؤمنین برنامه‌های دینی، مانند دیدار با برادران مؤمن یا عبادت بيماران و رسیدگی به حال مستمندان داشته و برنامه‌های بدآموز نداشته باشند مناسب است. نوروز، یعنی روز نور، اولین فصل بهار مثل خود فصل بهار یک امر واقعی و تکوینی است، و به جمشید ارتباط ندارد. خدا می‌داند چند هزار یا چند میلیون سال پیش از جمشید بوده است. از آیات خداست که زمین دوباره بعد از موتش و خشک شدن گیاه‌ها زنده می‌شود، و چنان‌که در قرآن مجید می‌فرماید: «وَعَلَّمُوا أَنْ لَيْحِي الْأَرْضِ بَعْدَ مَوْتِهَا» و محتمل است غسل یا هر عبادت دیگری به همین مناسبت باشد. والله العالم ان شاء الله موفق باشید.

چیدن سفره هفت‌سین

از نگاه آیت‌الله مکارم شیرازی

آیت‌الله مکارم شیرازی از دیگر مراجع عظام تقلید نیز درباره نوروز و روزهای آغازین سال نو اظهار داشتند. حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی به پرسشی درباره سفره هفت‌سین پاسخ گفته است. این مرجع تقلید در پاسخ به این پرسش که آیا چیدن سفره هفت‌سین جایز است؟ پاسخ داده است: «این مراسم جزو تشریفات عید است البته مدرکی ندارد و ضرری هم به جایی نمی‌زند. پس استفاده از آن اشکالی ندارد.»

موجب شادی دل شود. بهترین فرصت ایام نوروز است. ما در خانواده بسیاری از آیین‌های نوروزی را اجرا می‌کنیم، از قم می‌رویم نیشابور. سفره هفت‌سین اگر کاملاً پهن نشود، سنبل و گل معمولاً خانم‌ها می‌گذارند.

چهره محبوب سال از نظر غروی‌ان

دکتر محمد جواد ریغ

آرزوی غروی‌ان

پیشرفت و توسعه کشور و احساس آرامش قلبی برای همه ایرانیان.

اتفاق تلخ سال

همسر من در سال ۹۷ دچار یک بیماری سختی شد، امیدوارم در سال جدید شاهد بهبودی و شفای تمام بیماران باشیم. در عرصه عمومی هم فوت آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی از تلخ‌ترین حادثه‌های سال ۹۷ برای من بود. ایشان استاد مادر حوزه بودند.

در هر حال جدای از این که دعای تحویل سال تا پیش از دوره صفویه چگونه بوده و این دعا در کدام یک از مآخذ حدیثی نقل شده است، نفس دعا یا قرآنت قرآن یا حتی نماز گزاردن، هنگام تحویل سال نشان از اسلامی شدن نوروز دارد. حتی بعضی‌ها معتقدند عبارات دعای تحویل سال برگرفته از عبارات قرآنی یا احادیث و روایاتی است که در معتبرترین مآخذ شیعی نظیر «التهذیب» شیخ طوسی نقل شده است. مرحوم حاج شیخ عباس قمی (قدس سره) نیز در کتاب مفاتیح‌الجنان آن را ذکر کرده است و همین‌طور سیدابن طاووس در اقبال به آن اشاره‌ای نداشته‌اند. اگر چه اساساً دعا نیازی به این که از معصوم (علیه‌السلام) وارد شود نیست، چنان‌چه مضامین دعا مطابق با سایر منابع حدیثی و روایی باشد و یا لاقلاً مخالف نباشد می‌توان از آن استفاده کرد.

به نوروز را می‌گویند که در برج حمل صورت می‌گیرد و در اصل عبارت است از گردش یک دور زمین به دور خورشید. در باب دعای تحویل سال هم که در لحظات بسیار حساس تحویل خوانده می‌شود از گذشته‌های دور معمول و مرسوم بوده است و با آن که منابع و مآخذ مذهبی تا دوره صفوی بدان تصریح نکرده‌اند ولی احتمالاً قبل از دوره صفویه نیز نظر به ارزش و اهمیت عید در نزد ایرانیان مرسوم بوده است. علامه محمدباقر مجلسی در کتاب «آداب‌المعاد» در خصوص این دعا گزارشی می‌کند که در کتب غیر مشهور روایت کرده‌اند که در وقت تحویل سال این دعا را بسیار بخوانید. بعضی ذکر کرده‌اند این دعا ۳۶۶ مرتبه گفته شود. بنابراین با توجه به این گزارشی دعای تحویل سال در دوره صفویه مرسوم و معمول بوده است.

صفر تا صد دعای تحویل سال

هلیا منشاری | تاریخ‌پژوه

بی‌شک یکی از نوستالژی‌ترین لحظات زندگی هر فرد لحظه تحویل سال است؛ لحظه‌ای که در فرهنگ ایران اسلامی ما با دعا گره خورده است؛ یا مقبل القلوب و الا بصار یا مدبر اللیل والنهار یا محول الحول و الاحوال حول حالنا الی احسن الحال. اما پیش از پرداختن به منابع و مضمون دعای تحویل سال مختصری درباره تحویل سخن می‌گوییم. تحویل سال که به اسامی «تحویل» «سال گردش» و «حلول» نیز تعبیر می‌شود، داخل شدن در دقیقه اول سال نو

چهار رویداد پر سروصدا حوزه روحانیت در سال ۹۷

از افشاگری‌های صدرالساداتی تا خلع لباس سید حسن آقامیری

شهروند | سال ۹۷ با اتفاقات خوب و تلخش به پایان رسید؛ سالی که در عرصه‌های مختلف همراه شد با اتفاقات خوش و تلخ بسیار؛ اتفاقات بسیاری که در عرصه‌های مختلف ورزش، هنر و سیاست و... رخ داد. صفحه سبک زندگی معنوی هم در این سال سعی کرد تا به‌ارابه اخبار مختلف در حوزه روحانیت و سبک زندگی اسلامی بپردازد. یکی از مهمترین اتفاقات در سال ۹۷ در حوزه روحانیت بهره‌گیری روحانیت جوان از فضای مجازی به عنوان چهره فرهنگی و اجتماعی بوده است. تغییرات در میان ائمه جمعه سراسر کشور و جوان تر شدن این نهاد فرهنگی و اجتماعی، دیگر خبر مهم سال ۹۷ به‌شمار می‌آید. «شهروند» به‌بانه روزهای پایانی سال چهار اتفاق در عرصه روحانیت را در فضای مجازی مرور کرده است.

تغییرات در نماز جمعه تهران پس از سال‌ها

یکی دیگر از اتفاقاتی که در سال جاری توجهات بسیاری را به خود جلب کرد، انتصاب روحانیون جوان به‌عنوان ائمه جمعه در شهرهای مختلف کشور بوده است. انتصاب حجت‌الاسلام حاج‌علی اکبری به امامت جمعه تهران از نسوی رهبر معظم انقلاب بود. نخستین خطبه‌ای که حاج‌علی اکبری در کسوت خطیب جمعه تهران خواند، حواشی بسیاری داشت که از جمله مهمترین آنها می‌توان به حذف نرده حائل میان مردم و مسئولان در مصلاهی تهران پس از سال‌ها اشاره کرد. از مدت‌ها پیش بود که جدایی میان صفوف نمازگزاران در نماز جمعه بسیاری را دلخور و ناراحت کرده بود. در سال ۹۷ «حجت‌الاسلام محمد علی آقا هاشم» نسبت به برداشتن نرده‌های جداکننده صف‌مسئولان از صفوف مردم اقدام کرد و این کار بسیار مورد تحسین افکار عمومی قرار گرفت.

سید حسن آقامیری، روحانی پر طرفدار یا سلبریتی اینستاگرام

خلع لباس شدن حسن آقامیری، یکی دیگر از اتفاقاتی بود که با واکنش‌های بسیاری همراه شد. روحانی جوانی که به «روحانی تلگرامی» نیز معروف بود. سید حسن آقامیری یکی از روحانیون معروف چند سال اخیر به‌ویژه در میان جوانان است و از تمام ظرفیت‌های رسانه‌های موبایلی امروز برای به‌اشتراک گذاشتن سخنرانی‌هایش استفاده می‌کند. صفحه اینستاگرام او بیش از یک میلیون و ۲۰۰ هزار دنبال‌کننده دارد. منبرهای او معمولاً به صورت زنده از صفحش پخش می‌شود و کلیپ‌هایی نیز توسط دوستانشان او از سخنرانی‌هایش منتشر می‌شود که معمولاً بازدیدکننده‌های قابل توجهی دارد. در سال ۹۷ سید حسن آقامیری با شکایت دادستان ویژه روحانیت تهران و به حکم قاضی شعبه دوم دادگاه کیفری به خلع لباس دائم محکوم شده است. به گفته آقامیری او به دو سال حبس نیز محکوم شده که البته اجرای آن به مدت ۵ سال تعلیق شده است.

صدرالساداتی و ماجرای ده‌ونگ

یکی از چهره‌های روحانی پر سروصدا در سال ۹۷ سید مهدی صدرالساداتی طلبه خبر ساز و جنجالی فضای مجازی است. در حالی که هنوز کاربران در صفحات فضای مجازی با ماجرای عروسی پسر سفیر و عکس‌باز نشر شده توسط صدرالساداتی درگیر بودند، این طلبه جوان یک ماجرای تازه دیگر را پیگیری می‌شود: «ماجرای آقازاده شاعر مسلک و زیرسابق». صدرالساداتی یک روز و نسبت به تجمل‌گرایی فرزند چند چهره سیاسی و اجتماعی در صفحات شخصی خود واکنش نشان می‌دهد و روز دیگر به لباسانش را دعوت به مناظره می‌کند. بی‌پرده و بدون واژه‌ها از آرزوهای انقلاب حرف می‌زند. کار صدرالساداتی در سال ۹۷ حتی به بازداشت نیز می‌رسد، او که در ماجرای ده‌ونگ بازداشت شد، دوشنبه شب ۲۸ آبان، پس از دو روز و یک شب بازداشت آزاد می‌شود.

خطبه‌هایی که توبیت شدند

از دیگر اقدامات قابل توجه ائمه جمعه می‌توان به خطبه‌های پر طرفدار ائمه جمعه در نقاط مختلف کشور اشاره کرد. خطبه‌های اجتماعی و فرهنگی که حتی در فضای مجازی نیز توسط کاربران باز نشر پیدا کرد، به‌طور مثال امام جمعه بیله سوار در سال ۹۷ قاطعانه علیه ازدواج کودکان حرف می‌زند و از فیلترینگ شبکه‌های اجتماعی انتقاد می‌کند. اگر شما هم از کاربران فعال فضای مجازی باشید، حتماً سال ۹۷ حرف‌ها و عکس‌هایش را با هشتگ امام جمعه متفاوت بیله سوار دیده‌اید. عکس‌های روحانی‌ای که لباس مبدل می‌پوشد و به بازرسی وضع گمرک می‌رود، با جوان ترها رفتار استخر می‌گذارد و در یک ساندویچی میهمانشان می‌کند. اگر چه با توجه به ماهیت سیاسی-عبادی نماز جمعه خبر ساز شدن اظهار نظرها و رفتارهای سیاسی یک امام جمعه در بین مردم اتفاق عجیب و غریبی نیست، اما در سال ۹۷ خطبه اجتماعی با واکنش و همراهی کاربران مجازی روبه‌رو شد.

چطور به استقبال بهار برویم؟

زینب شرع الاسلام | چند خط بیشتر از تقویم سال ۹۷ باقی نمانده، در خیابان که قدم می‌زنی، اگر خوب دقت کنی، صدای بهار را حتماً می‌شنوی. اما چطور به استقبال بهار برویم؟ این سوالی است که امروز می‌خواهیم در مورد آن صحبت کنیم. «شهروند» پنج پیشنهاد برای ورود به سال ۹۸ دارد.

یک دوره‌می نوستالژی

هنگام تحویل سال کنار هفت‌سین بنشینید. در آن لحظات برای هم دعا کنید. اگر اشتباهی کرده‌اید، اگر دلخوری بین شما و یکی از اعضای خانواده به وجود آمده، از یکدیگر عذر خواهی کنید و با محبت به یکدیگر لحظات شاد را خلق کنید. سعی کنید قلب‌تان را پاک کنید و به یکدیگر قول بدهید تا مشکلات را حل کنید. باور داشته باشید که هیچ‌وقت برای بهتر شدن دیر نیست و با خود عهد کنید که سال خوب و موفقی برای خود بسازید.

فرصتی برای مطالعه

نوروز بهترین زمان برای مطالعه است. خیلی از کتاب‌هایی که در طول سال تهیه کرده‌ایم و هنوز فرصت نکرده‌ایم مطالعه کنیم، همچنین خیلی کتاب‌هایی که تا نیمه خوانده‌ایم را می‌توانیم در تعطیلات نوروز مطالعه کنیم. می‌توانیم از کتاب‌های صوتی نیز در حین سفر بهره ببریم و اگر در سفر هستیم، در مسیر می‌توانیم با مطالعه کتاب وقت‌مان را مفیدتر و تأثیرگذارتر بگذرانیم.

یک پایان باز

کارهای نیمه‌تمام، انرژی زیادی را از ما می‌گیرند. فهرستی از کارهای نیمه‌تمام‌تان را بنویسید و تکلیف هر کدام را معلوم کنید، مثلاً خیلی از کارها را کالا باید خط زد، بعضی‌ها را همین آخر سالی با کمی همت می‌شود به اتمام رساند، بعضی‌ها را نیز در تعطیلات عید می‌شود انجام داد. خلاصه این‌که تکلیف پرونده‌های باز ذهنی خود را مشخص کنید و برای رسیدن به اهداف و کارهایتان برنامه‌ریزی کنید.

فرصتی برای تغییر

تغییر، قانون طبیعت است، ماهم جزئی از طبیعت هستیم و توانایی ایجاد تغییر و تحول در وجودمان نهاده شده است. اگر در زندگی خود هیچ تغییری ایجاد نکنیم، به مرور زمان دچار یکنواختی می‌شویم و فرصت پیشرفت‌های بیشتر را از دست می‌دهیم. آغاز شکوفایی و بهار طبیعت یکی از بهترین زمان‌ها برای شروع تغییرات است. تصمیم بگیرید در سال جدید سه عادت خوب را به عادات‌تان اضافه و سه عادت مخرب را از عادات‌تان حذف کنید.

مرور پیشرفت‌ها

مرور پیشرفت‌هایی که در زمینه‌های مختلف (کاری، تحصیلی، اخلاقی و...) در سال گذشته داشتید، انگیزه‌ای برای شروع سال جدید خواهد بود و حس ارزشمندی را در شما افزایش می‌دهد. با خود مهربان باشید به خاطر درس‌ها و تجربه‌هایی که در سال گذشته کسب کرده‌اید، به خود افتخار کنید و تلاش کنید برای افزایش کیفیت زندگی‌تان از تجارب و آموخته‌های گذشته‌تان استفاده کنید.

در تیغه